

COLOFON

Opdrachtgever:
Bouwbedrijf Gebr. Van Wanrooij,
Witte Bouw, Tiel

Door:
Donker Ontwerpbureau
Postbus 145
8600 AC Sneek

Klantnummer: 909097
Projectnummer: 48022_07
Naam: 48022_07_GSP_A3

Datum: 23 maart 2007

INLEIDING

INLEIDING

Het voorliggende product is een uitbreiding op het stedenbouwkundig plan voor de nieuwbouwlocatie Klingenberg te Tuil.

Dit groenstructuurplan loopt aan de hand van een viertal onderdelen het stedenbouwkundig en beeldkwaliteitsplan op het toekomstige groene karakter na, te weten:

1. De groenverwachting en mogelijkheden van het stedenbouwkundige plan.
2. De effecten van gescheiden schone en vuile hemelwaterstromen op het openbaar groen.
3. De toepassing van streekeigen beplanting.
4. Mogelijkheid van natuurlijk spelen in het plangebied.

BASISPLAN

STEDENBOUWKUNDIG PLAN KLINGELENBERG

Het stedenbouwkundig plan voor de uitbreidingswijk Klingenberg sluit aan op de identiteit van het dorp Tuil. Verspringende rooilijnen, gedifferentieerde architectuur, verschillende bouwrichtingen en -volumes. Op een aantal plekken staan markante gebouwen die de uitbreiding voorzien van herkenningspunten.

Ook het gebruik van groen sluit aan op het karakter van Tuil: onregelmatig en terughoudend gebruik van openbaar groen. Hagen worden gebruikt als erfgrans. De groene uitstraling van de wijk zal, net als in het oude deel van het dorp, voor een belangrijk deel worden bepaald door de groeninrichting van particuliere tuinen.

1. Aanpassen profielen

Om Klingenberg een 'groengarantie' mee te geven zijn er verschillende mogelijkheden. Zo zijn er binnen het stedenbouwkundig plan op een aantal plaatsen kansen om het openbaar groen uit te breiden zonder het terughoudende gebruik ervan aan te tasten. Enkele straatprofielen maken het groen karakter van de wijk duidelijk.

2. Hagen

Een groot deel van de groenstructuur van Klingenberg wordt bepaald door de erfgrans. Verschillende plantsoorten en haaghoogten geven een gevarieerd beeld.

3. Bomen op particuliere grond

Ook kunnen er op particuliere grond, naast hagen, bomen aangeplant worden. Daarmee wordt een basis gelegd voor de groene aanblik van de wijk. De profieltekeningen laten goed zien wat die keuze betekent in het straatbeeld.

4. Effect van individuele aanplant

Er wordt inzichtelijk gemaakt dat ook de aanplant van bewoners het groene beeld, dat zo kenmerkend is voor Tuil, versterkt.

5. Parkzone

De parkzone vormt een belangrijke groenbuffer tussen de Graaf Reinaldweg en de nieuwe wijk. Een zone voor onder andere spelen en ecologisch ingerichte waterberging in een parkachtige setting.

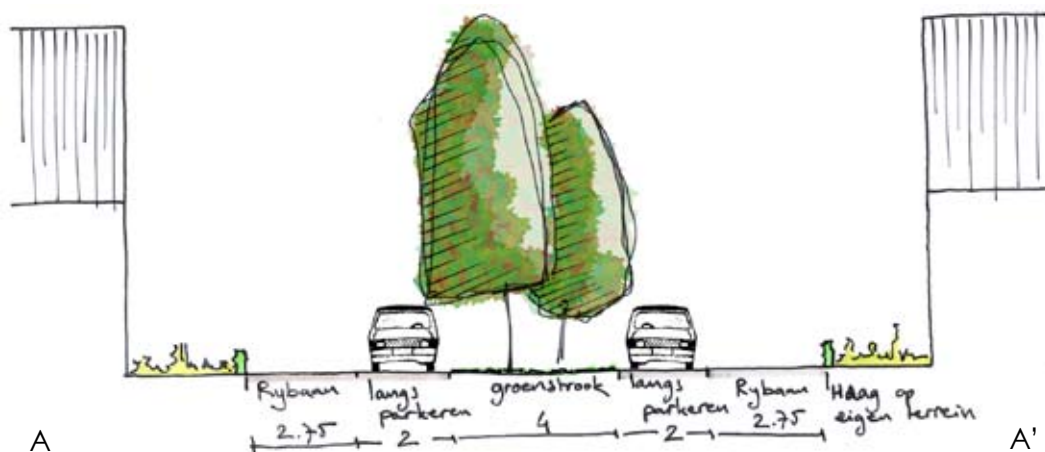
AD 1. AANPASSEN PROFIELEN

Binnen het oorspronkelijke plan is een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd waardoor er meer groenmogelijkheden zijn.

In de woonstraten met uitzicht op het achterland is de verkeersstructuur aangepast. De éénrichtingsstraat kent langsparkeren en een brede groenstrook in het midden.

Op verschillende plekken is kans gezien een extra boom in het openbaar gebied te plaatsen. Ook is er een grotere invulling mogelijk van het park als scheidingszone tussen Klingenberg en de regionale verkeersweg.

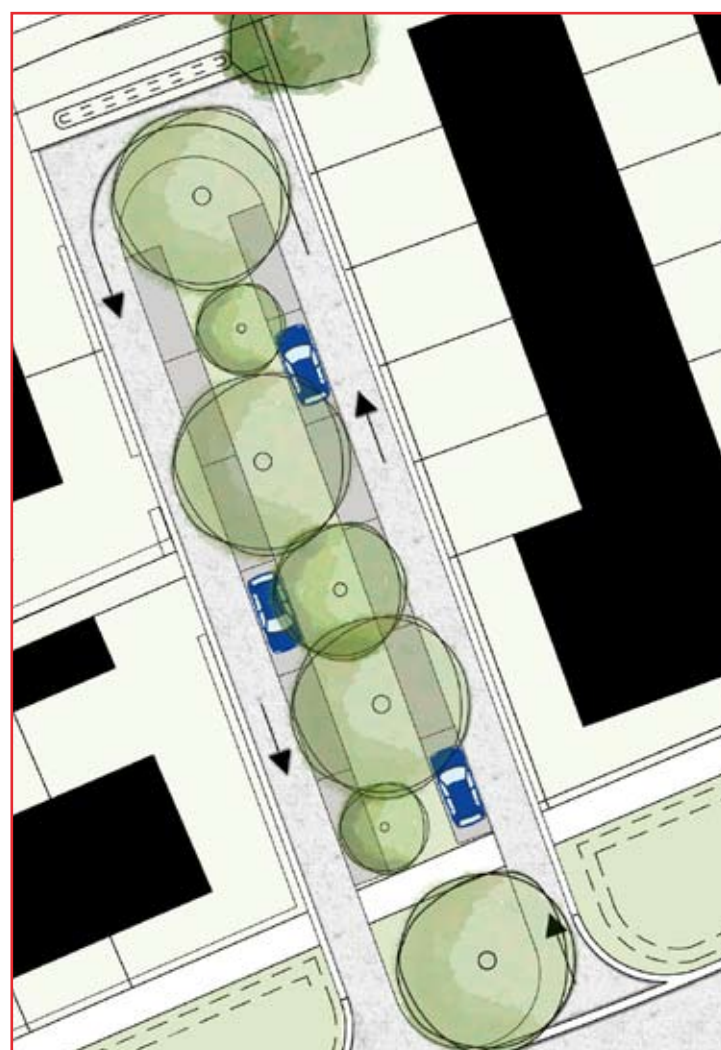
TOEVOEGINGEN

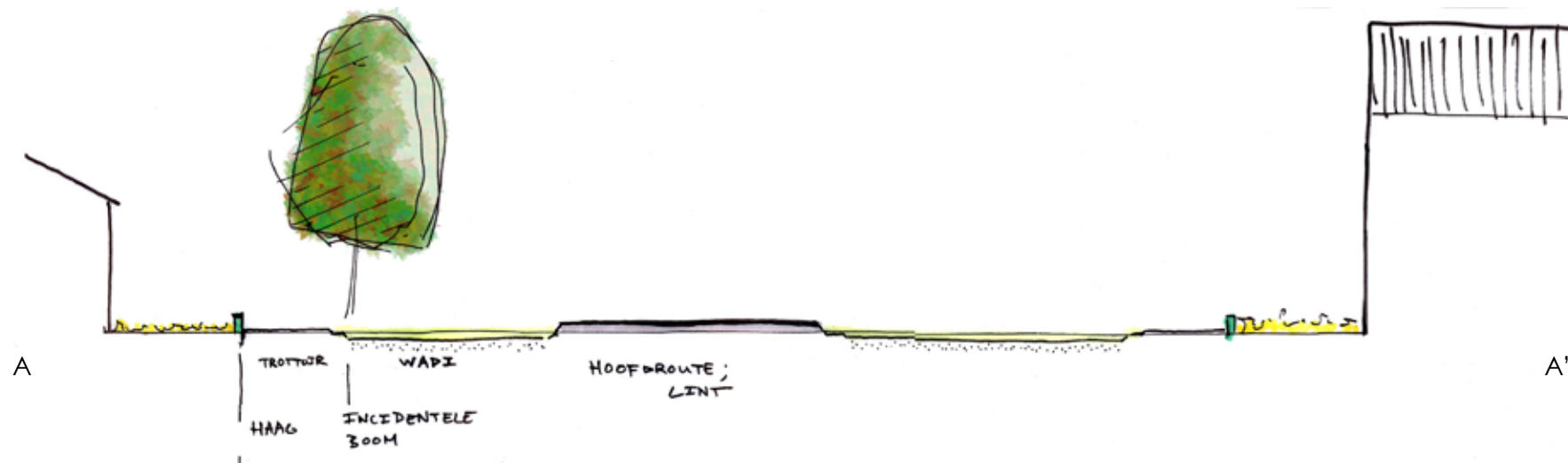
AANPASSEN STRAATPROFIELEN

PROFIEL 1: WOONSTRAAT (A-A')

De straat is éénrichtingsverkeer met langsparkeren waardoor er in het midden ruimte blijft voor een ruime groenstrook met bomen in gras. De groenstrook versterkt de relatie met het landelijk gebied.

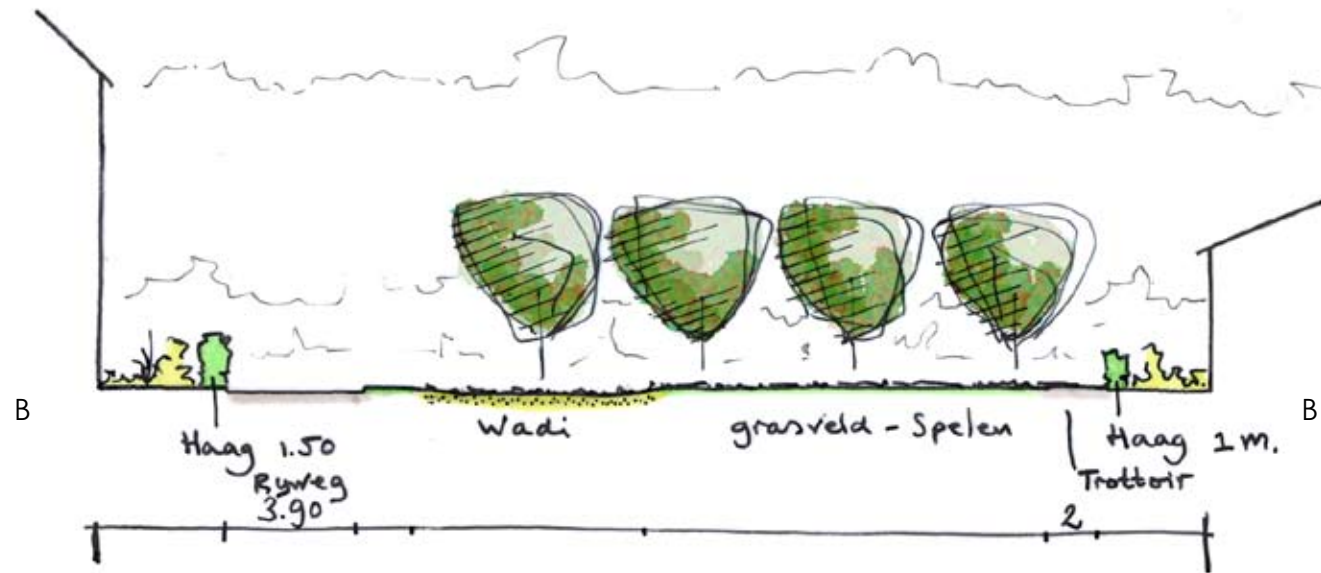

PROFIELEN

A

A'

B

B'

AANPASSEN STRAATPROFIELEN

PROFIEL 2: HOOFDONTSLUITING (A-A')

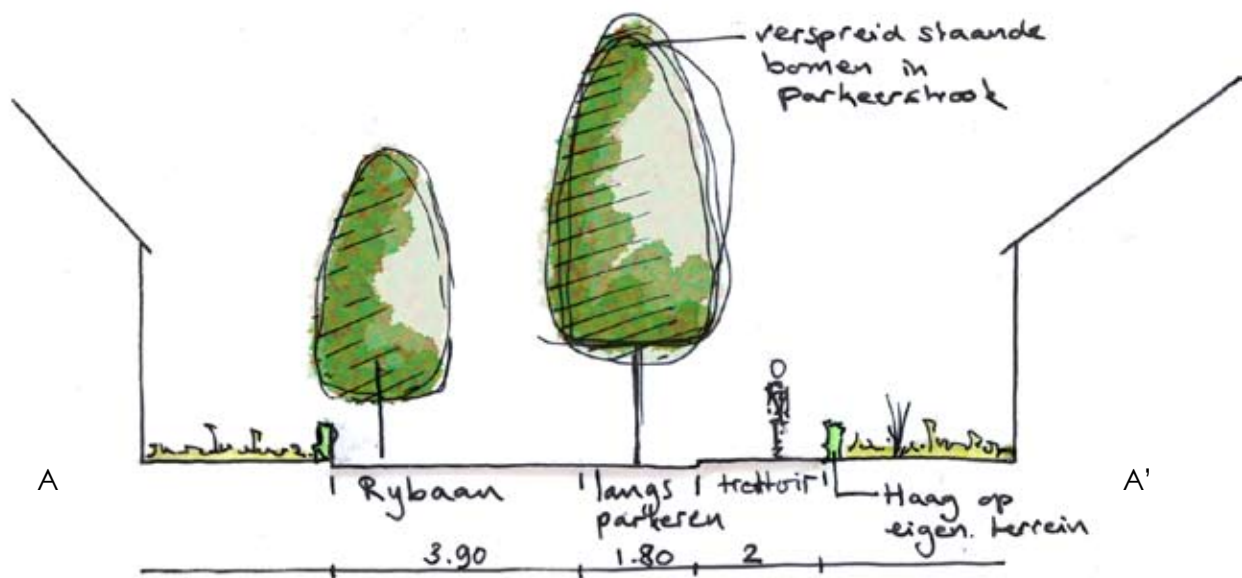
De hoofdonsluiting bestaat uit een ruim profiel met een losse boombeplanting. Er is geen laanstructuur. Structurerende elementen zijn de (groene) erfafscheidingen en de brede wadi's die de hoofdstraat opsluiten.

PROFIEL 3: SPEELVELD (B-B')

Een ander breed profiel is het speelveld. Aan de randen worden bomen toegepast. Een deel van de ruimte is in gebruik als wadi, de rest als speelweide. De hagen zorgen voor een groene overgang van openbaar naar privé.

PROFIELEN

AANPASSEN STRAATPROFIELEN

PROFIEL 4 WOONSTRAAT (A-A')

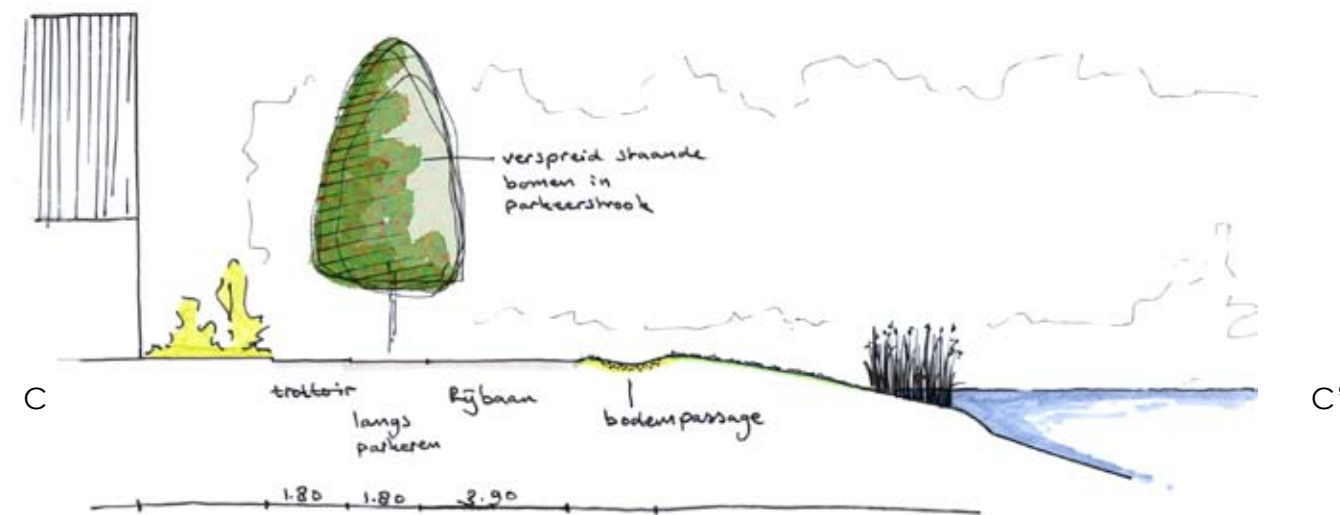
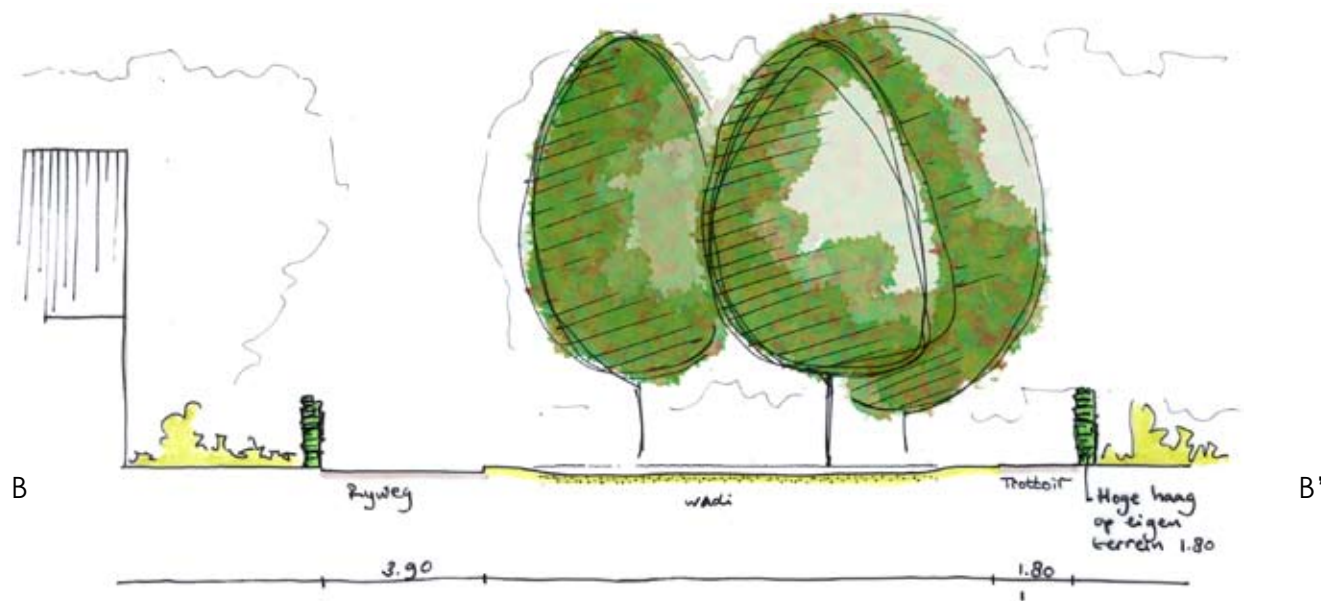
De dorps woonstraten kennen een smal profiel met hagen als erfafscheiding. De bomen in openbaar gebied staan verspreid in de parkeerstrook.

PROFIEL 5 WADI (B-B')

Op de overgang van parkzone naar woongebied is een taps toelopend profiel waarin een wadi is gesitueerd. Aan begin en eind van de straat staan bomen in openbaar gebied. De straat geeft uitzicht op parkzone en groensingel.

PROFIEL 6 DORPSFRONT (C-C')

Aan de rand van de nieuwe uitbreidingswijk staat een verspreid staande boombeplanting in de parkeerstrook. De ecologische overgang naar de buffervijver met plasdras en rietzone geeft een landelijke uitstraling aan het dorpsfront.

PROFIELEN

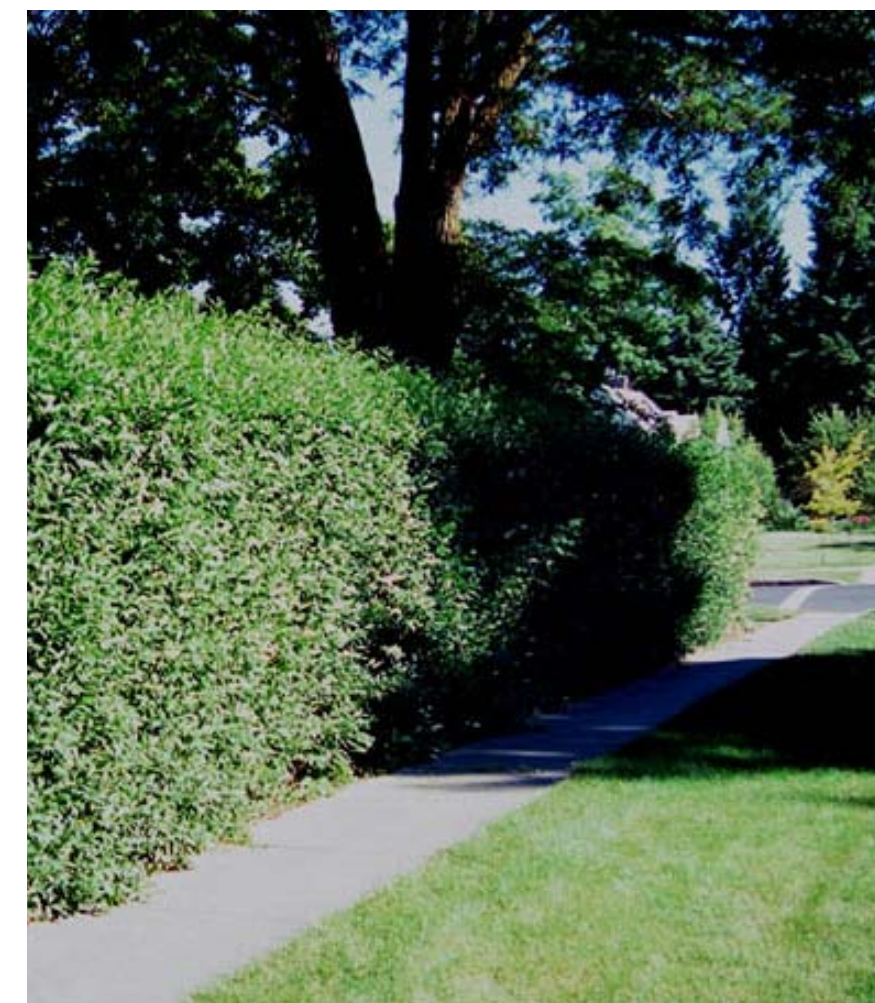
AD 2. HAGEN

Binnen de groenstructuur zijn hagen de structurerende elementen. Ze geleiden de ruimte en zorgen voor een eenduidige uitstraling van de wijk. Gebruik van diverse streekeigen plantsoorten en haaghoogten versterken een gevarieerd en dorps beeld.

Streekeigen soorten die in Klingenberg zouden kunnen worden toegepast zijn meidoorn, sleedoorn, beuk en liguster.

CONTRACTUELE MOGELIJKHEDEN

Het toekomstige koop- of huurcontract kan in de mogelijkheid voorzien dat hagen reeds als onderdeel van de koop worden meegenomen.

H A A G S T R U C T U U R

AD 3. BOMEN OP PARTICULIERE GROND

Een belangrijk kenmerk van het groen in Tuil is het terughoudende karakter van het openbaar groen en de aanwezigheid van bomen op particuliere grond. Hierdoor ontstaat de groene en zachte uitstraling van het dorp.

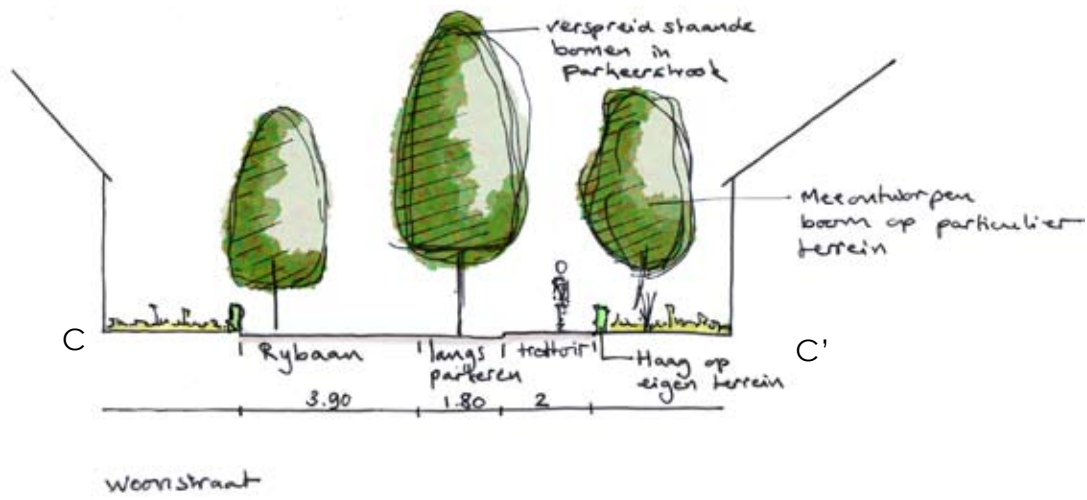
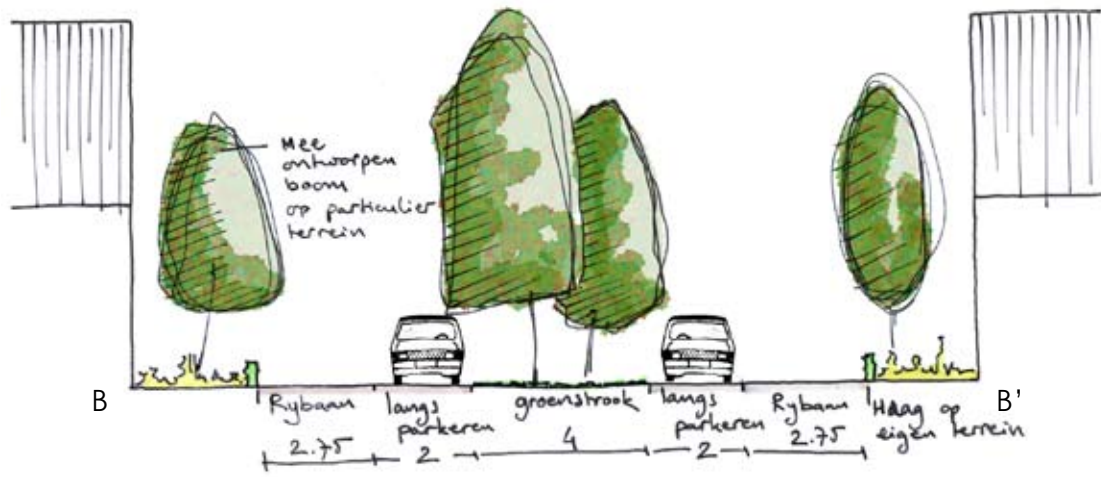
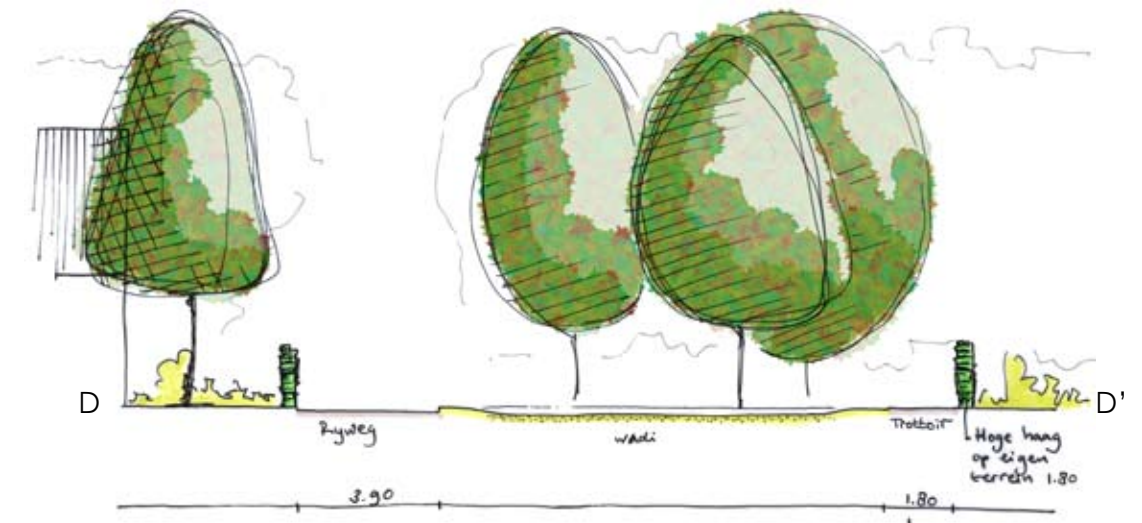
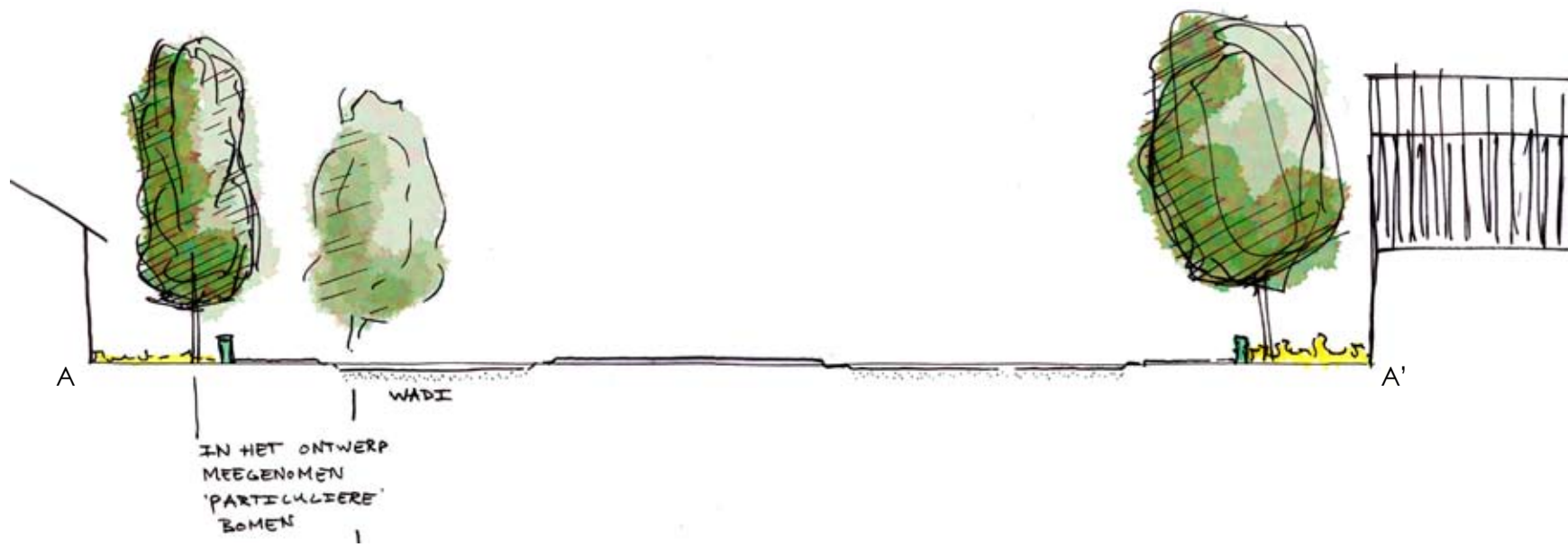
In het beeldkwaliteitsplan is aangegeven dat bomen op particuliere grond wezenlijk onderdeel uitmaken van de totale groenstructuur. Het is mogelijk om in het gebiedsontwerp bomen mee te ontwerpen die op particulier terrein worden gesitueerd.

CONTRACTUELE MOGELIJKHEDEN

Het toekomstige koop- of huurcontract kan in de mogelijkheid voorzien dat bomen reeds als onderdeel van de koop worden meegenomen.

Op de volgende pagina zijn doorsneden weergegeven die laten zien welk effect deze bomen in het straatbeeld zullen innemen.

BOMEN MEE-ONTWERPEN

PROFIELEN

AD 4. EFFECT VAN PARTICULIERE AANPLANT

Hoewel de exacte locaties niet te voorspellen zijn, is het wel mogelijk een verwachting te geven over de bomen en overig groen die bewoners op eigen initiatief in hun tuin zullen gaan aanplanten. Dit particuliere groen werkt voor een belangrijk deel mee aan de groene uitstraling, die Klingenberg in de toekomst kenmerkt.

PARTICULIER INITIATIEF

PARKZONE

AD 5. PARKZONE

Tussen de Graaf Reinaldweg en de nieuwe wijk Klingenberg ontstaat een brede zone met een parkachtige sfeer. Tussen de bomen door is ruim zicht naar het nieuwe dorpsfront.

In de parkzone komen verschillende functies bijeen. Er is een grote vijver met 50% ecologische oevers in de vorm van plasbermen en brede rietkragen. De waterplas zorgt, in combinatie met de wadi's, voor een vertraagde afvoer van hemelwater.

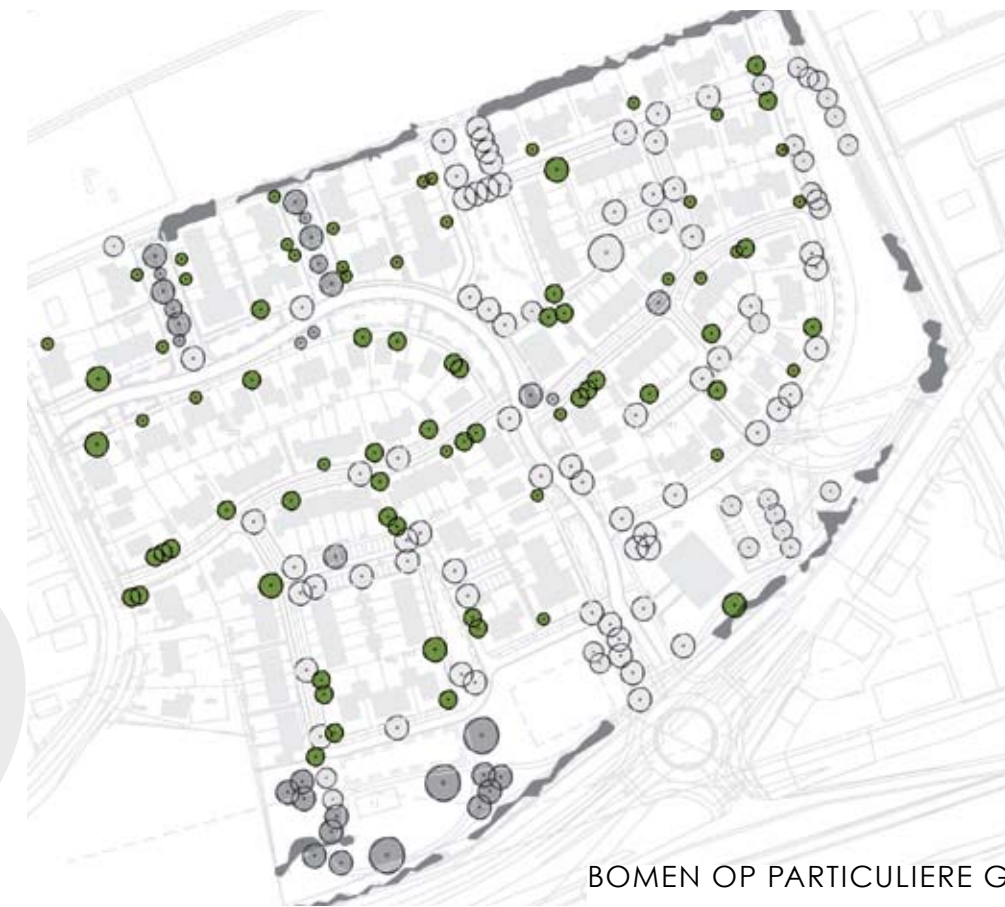
In het park zijn hondentoiletten aangewezen, omzoomd met hagen. Overige delen kunnen hierdoor ongestoord als park dienst doen en bijvoorbeeld gebruikt worden als speelweide.

In het park kan ruimte gezocht worden voor een 'boerentuin': een plek waar ouders en kinderen groenten en fruit kunnen telen. Dit kan bijvoorbeeld vanuit de school of bewonersvereniging georganiseerd worden.

HUIDIGE PLAN

BOMEN OP PARTICULIERE GROND

AANPASSEN PROFIELEN

PARTICULIERE AANPLANT

TOTAAL GROENPLAN

GROEN KLINGELBERG

Juist door de kenmerkende verhouding tussen openbaar en particulier groen past de uitbreidingswijk binnen zijn omgeving. Een wijk met een informele (groen-)structuur door het ongedwongen patroon van wegen en opgaande beplanting. Klingenberg ontwikkelt zich als een prettige wijk met een dorps karakter.

TOTAAL GROENPLAN

BEHEER

Wat betreft het groenonderhoud kan in Klingelberg onderscheid gemaakt worden tussen verantwoordelijkheden van de gemeente en die van de toekomstige bewoners.

Het onderhoud voor groene erfafscheidingen en bomen op particuliere grond kan in contractuele vorm met de toekomstige bewoners overeengekomen worden. Daarin kunnen de beplantingssoort, haaghoogte en snoei-intensiteit opgenomen zijn. De gemeente beheert het openbaar groen.

WADI'S

De wadi's in de nieuwe wijk kunnen, mits ze droog zijn, net als grasvelden regulier gemaaid worden. Afhankelijk van het gewenste beeld kan er ook voor een extensiever beheer gekozen worden.

Door extensief maai-beheer kan een kruidige, bloemrijke vegetatie ontstaan die de wadi's omzomen met een natuurlijk beeld.

TOTAAL GROENPLAN

AFKOPPELEN SCHOON EN VUIL HEMELWATER

Om het stedenbouwkundig plan Klingenberg aanvullend te vergroenen zonder het karakter van de wijk aan te passen, zijn ingrijpende maatregelen nodig ten aanzien van het voorgestelde watersysteem.

Er kan gekozen worden om schoon en vuil hemelwater gescheiden af te voeren. Water van de daken wordt rechtstreeks geloosd op het oppervlaktewater en het vuile hemelwater van de straten wordt in wadi's opgevangen, waarna het vertraagd en gefilterd in het oppervlaktewater terecht komt.

Hoewel het eenvoudiger is het dakwater af te voeren, is bewust gekozen om het vuile water van de bestrating op de wadi te lozen. Het zichtbare effect van afwatering in het straatbeeld en de zichtbaarheid van vervuiling (autowassen) vormen hierbij de belangrijkste redenen om deze variant te kiezen.

Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen hoeveel bergend oppervlaktewater extra nodig is en welk effect deze afkoppeling heeft op de vierkante meters in te vullen openbaar groen.

De maatregel heeft als consequentie dat er minder ruimte ingericht hoeft te worden als wadi, waardoor er in het openbaar gebied meer mogelijkheden zijn om bomen te planten.

GROEN VOOR WADI'S

ERFBEPLANTING

Het streekeigen karakter van de streek wordt bepaald door oude gebouwen, gebiedseigen architectuur, gebruik van het land en het gebruik van typische beplanting. Vaak zijn bepaalde plantsoorten ook toegepast met een specifieke functie, zogenaamde erfbeplanting.

Door verschillende maatschappelijke veranderingen worden karakteristieke erfbeplantingen steeds minder toegepast. Bij oude boerderijen verdwijnen ze, bijvoorbeeld door schaalvergroting, en bij nieuwbouwprojecten worden de streekgebonden kenmerken over het hoofd gezien.

Landschapsorganisaties werken samen om karakteristieke landschappelijke elementen, zoals erfbeplanting, actief in de menselijke omgeving terug te krijgen.

Het uitbreidingsplan Klingenberg geeft aanleiding om naast herkenbare architectuur, ook streekeigen beplanting toe te passen. Hierbij valt te denken aan notenbomen, essen, knotwilgen, meidoorn- en ligusterhagen.

ERFBEPLANTING

PRINCIPE MARKANTE PLEKKEN

In Klingenberg is een aantal markante plekken aangeduid. Deze plekken krijgen namen als: herenhuis, hallehuis, doctorswoning en T-boerderij, een verwijzing naar veel voorkomende bebouwingstypen en streekgebonden boerderijen. De architectuur verwijst duidelijk naar de omgeving.

Om aan te sluiten bij de gebiedseigen uitstraling is er gekozen om streekeigen beplanting toe te passen als erfafscheiding. De hagen, een menging van meidoorn, sleedoorn en hondsroos, worden opgeleverd met het gebouw. In een bepaling van het koop- of huurcontract kan de hoogte en het onderhoud voor de hagen worden vastgesteld.

Ook de overige inrichting van de tuin kan gebiedseigen kenmerken en planten bevatten. Om dit gebruik wijkbreed te stimuleren kan voorgesteld worden om de tuinen van het herenhuis, hallehuis, de doctorswoning en T-boerderij in de koop van het huis aangelegd mee aan te bieden. De gemeente kan hierin meefinancieren. Zo kan er voor de wijk een 'stimuleringsfonds erfbeplanting' opgezet worden.

MARKANT OP DE KAART

RODE BEUK

PAARDENKASTANJE

HORTENSIA'S

ROZEN

HERFSTASTER

HEMELSLEUTEL

MARKANT OP DE KAART

weet u nog...

NATUURLIJK SPELEN

Welk kind droomt er niet van om hutten te bouwen, in bomen te klimmen, over heuvels te klauteren, met zand en water te experimenteren of door het oerwoud te slingeren? Slechts voor een enkeling worden deze dromen werkelijkheid. Zij zijn de geluksvogels, die in een dergelijke omgeving opgroeien. Voor velen blijft het echter bij dromen. Spelen met Donker tracht aan deze dromen inhoud te geven.

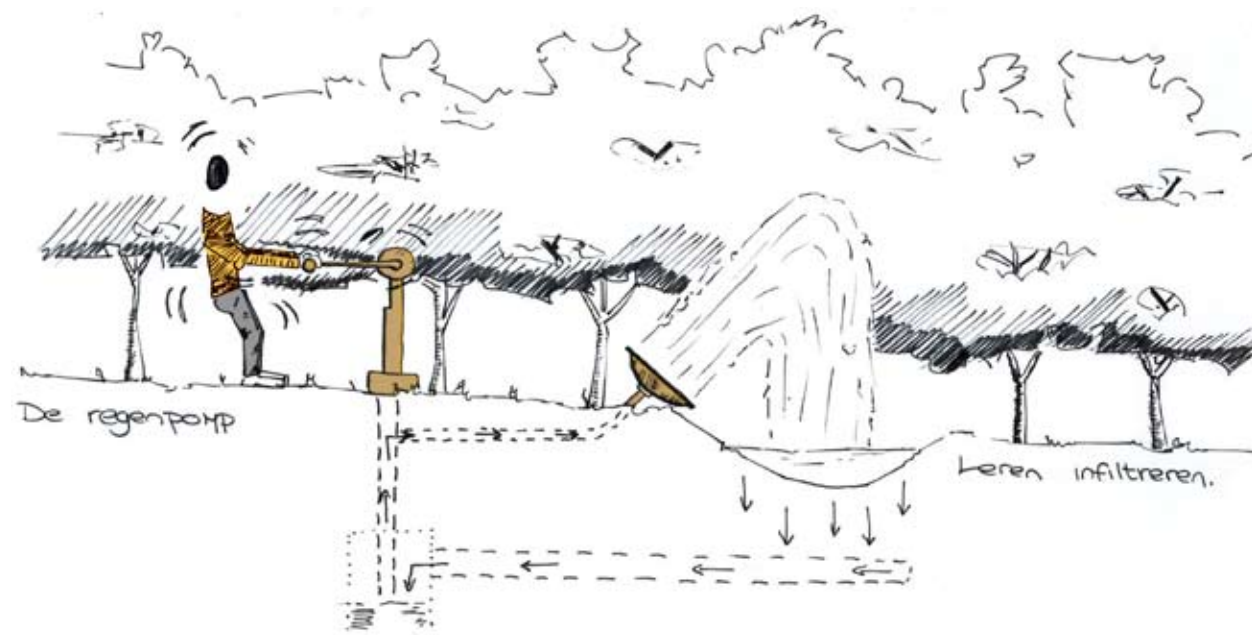
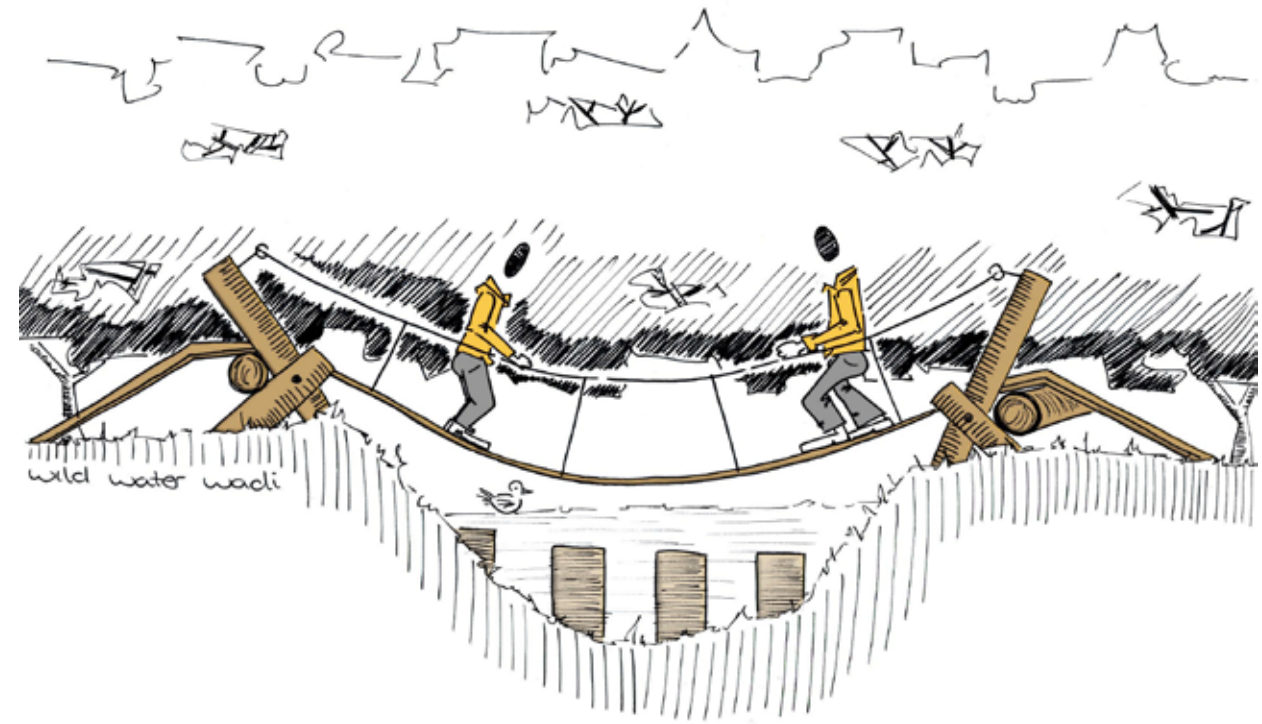
Met eenvoudige middelen wordt hierbij de 'normale' leefomgeving omgevormd tot een gebied, waar het kind zowel fysiek als geestelijk wordt uitgedaagd. Deze middelen kunnen bestaan uit keien, boomstammen, grasheuvels, bomen en beplantingsvakken. Hierbij zijn lokale karakteristieken, zoals historisch landgebruik, legendes en verhalen vaak inspiratiebron voor het ontwerp en wordt er veel gebruik gemaakt van lokale materialen. Processen worden inzichtelijk gemaakt. Spelen krijgt op deze manier ook educatieve waarde.

Daarnaast kunnen er multifunctionele elementen en speeltoestellen in het geheel worden opgenomen. Door op deze wijze de fantasie van het kind te prikkelen, zal de aldus gecreëerde speelomgeving elke keer weer een andere functie gaan vervullen. De ene keer is de grote kei een gigantische rots, die beklommen moet worden, terwijl op een ander moment diezelfde kei een onbewoond eiland is. In een speelhuisje kun je vaders en moeders spelen, maar een uur later is ditzelfde object misschien een schip, dat zich een weg zoekt door een wildwaterstroom. Een dynamisch speelterrein in plaats van een statisch geheel is het resultaat. Dit is een omgeving, waar kinderen op blote voeten kunnen lopen, waar ze grote, kleine, harde en zachte materialen kunnen voelen, waar ze kunnen schreeuwen of kunnen wegdrunen, waar ze kunnen ruiken, proeven en ervaren. Kortom: bij natuurlijk spelen kunnen alle oergevoelens naar boven komen.

Belangrijk is bij het ontwerp en de realisatie van dergelijke terreinen om de kinderen er zoveel mogelijk bij te betrekken.

hoe het is om te spelen?

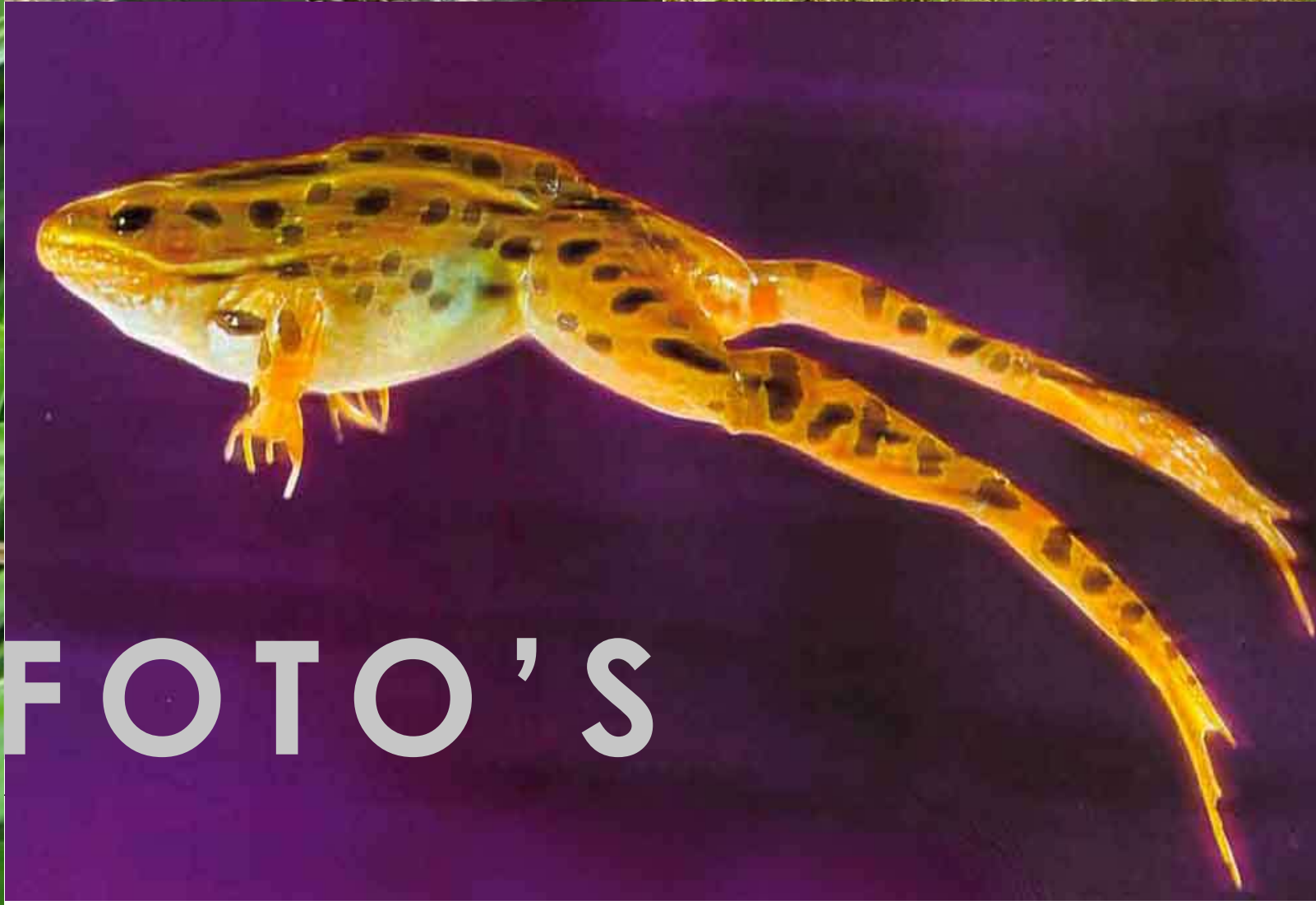
NATUURLIJK SPELEN

SCHETSIDEËËN

REFERENTIE FOTO'S

REFERENTIE FOTO'S